

at knytte til Embedet, blot fordi han personlig er saaledes stillet, at han ønsker at være fri derfor. — Naar der dernæst spørges om de Vilkaar, hvorpaa disse Jorder skulle afhændes, saa er jeg som sagt for det første principielt enig med Ministeren i, at de bør afhændes paa en saadan Maade, at det giver Embedet fuldt Bederlag. Jeg tror derfor, at man, naar Jorderne skulle sælges efter Taksation, da bestemt bør fastholde, at denne Taksation bør være en saadan, at den sikrer Embedet mindst den samme Indtægt, som det har haft af disse Jorder, hvad der navnlig let kan konstateres, naar de have været bortforpagtede. Naar det dernæst bestemmes, at hvis den paagældende Kommune maatte ønske det, kan den efter foregaaende Taksation overtage Jorden helt eller delvis, saa tror jeg heller ikke, at denne Bestemmelse er ganske heldig. Jeg forstaar den saaledes, at det beror paa Kommunens Ønske, om den vil overtage Jorden helt eller kun delvis, men dersom Kommunen skal være berettiget til at udtage enkelte Stykker af det frafillede, som særlig skønnes at være hensigtsmæssigt og maa ske lettest kan afhændes og saa overlade Præsten, hvorledes han vil komme af med Resten, da tror jeg, det er temmelig daarlige Vilkaar for Realisationen af det hele. Jeg er ganske enig i, hvad Ministeren udtalte, at der, hvor Jorderne stilles til Auktion, ikke bør være Tale om, hvad der kunde udbringes med denne Forpligtelse, men kun hvad det kunde udbringes til uden denne Forpligtelse, idet det, som jeg begyndte med at udtale, da maa være Statens Sag at muliggøre deres Salg til rimelig Pris til Husmænd, naar den netop fastholder, at dette skal kunne ske. — Det hedder i § 3, at Omkostningerne ved Udskytningen og Bortsalget tillægges Købesummen. Ja, det er meget godt, naar Jorderne virkelig blive solgte, men naar de nu ikke blive solgte, naar det ikke lykkes at saa dem afhændede, dersom der blot gøres Forsøg, hvem skal saa bære Omkostningerne? Det vilde være meget ubilligt at lægge dem paa Præsten eller Præsteembedet, som maa ske slet ikke har ønsket Forsøget, men hvem man har paalagt det i Henhold til Lovens Bestemmelser, at saa snart Omstændighederne tillade det, bør der gøres Forsøg. Derom burde der vistnok findes en Bestemmelse. Det kunde muligvis komme ved de almindelige Udgifter til den Kommission, som i Henhold til § 4 skal afholdes af Staten. — At hele Købesummen kan blive indestaaende, naar Kommunen overtager Jorderne, har vistnok ingen Betænkning. Derimod har det ganske vist efter min Formening Betænkning-

hed blot at stipulere 4 pCt. af Købesummen og ingen Afbetaling, thi Forholdene og Erfaringen vise tilstrækkelig, hvorledes en saadan Rente efterhaanden kan vinde ind i Værdi, saa at Embedet til et senere Tidspunkt kan blive ugunstigere stillet, end om det havde bevaret den paagældende Jord. Der bør derfor vistnok træffes særlige Bestemmelser for at forebygge den Nedgang i Embederne, som ellers let vil følge af den Synken i Pengenes Værdi, som i det hele og i store Træk har været karakteristisk for de seneste Aarhundreder, og som vistnok fremdeles vil finde Sted, om end med Svingninger. — Det er vistnok ogsaa en noget vidtdreven Liberalitet overfor andre Købere, naar det er tilladt, at $\frac{3}{4}$ af Købesummen kan blive indestaaende mod Prioritet i Jordlodden, uden at der er nogen Bestemmelse om, at dette Beløb efterhaanden skal nedbringes, thi det kan nok være, at der kan komme Forhold eller Købere, overfor hvilke denne Bestemmelse er lidet betryggende for den paagældende Præst. — Jeg skal indskrænke mig til disse Bemærkninger, idet jeg fastholder det Hovedhensynspunkt, som blev gjort gældende af den højtærede Minister.

J. Scavenius: Som det allerede er blevet tilstrækkelig fremhævet, har dette Lovforslag to Formaal. Det ene Formaal er hurtigere, end det hidtil er sket, at stille Præsteembederne af med den Jord, man kan anse for overflødig for dem, og det andet at skaffe et vist større Antal Husmandslokker til Beje. Jeg maa nu paa Forhaand sige, at jeg ikke i og for sig har noget imod, at disse to Formaal ere satte i Forbindelse med hinanden, naar Loven, hvad det første Formaal angaar, affattes saaledes, at man er sikker paa, at Præsteembederne intet tabe — det vil sige: siger og skriver intet tabe — og at man med Hensyn til det andet Formaal er enig med sig selv om, hvad det egentlig er, man vil opnaa ved denne, jeg vil kalde den kunstige Frembring af en Mængde Husmandslokker her i Landet, thi som jeg senere skal komme til at omtale, Husmandslokker og Husmandslokker ere to Ting. Hvad nu det første Formaal angaar, Præstegaardsjordernes Formindskelse, saavidt man kan antage, at Jorden er overflødig for dem, maa jeg, skønt det ikke er tydelig udtrykt i Lovforslaget, antage, at Meningen er den, at saadant ikke kan ske undtagen ved Balance eller ved Ansøgning fra vedkommende Præst. Jeg kan ikke antage, at Lovforslaget kan mene det berettiget at tvinge en Præst til mod sin Vilje at lade sin Præstegaard udstykke og bort-